

Til medlemmerne af
Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

Dato: 18. juni 2026
Enhed: Landbrugsstøtte & Økologi

Endeligt referat for møde i Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

<p>Dato: 4. februar 2025</p> <p>Varighed: 9:30-12:00</p> <p>Sted: Online</p>	<p>Kontaktudvalget: Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV): Kathrine Marie Steffensen (F), Aksel Peter Koch (M) Landbrug & Fødevarer (L&F): Ditte Malling Helsted (M), Lars Holdensen (B) Økologisk Landsforening (ØL): Solveig Horst Petersen (M), Sybille Kyed (B) Foreningen for Biodynamisk Jordbrug (FBJ): Mira Aggerdam Ba (M) Innovationscentret for Økologisk Landbrug (ICOEL): Birgit Ingvorsen (O) Forbrugerrådet Tænk (FT): Bo Egelund (M)</p> <p>Repræsentanter fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø: Tine Pedersen, Monique Hes, Marie-Louise Risgaard</p> <p>Afbud: Solveig Horst Petersen</p>
<p>Vejledende tidsplan:</p> <p>Kl. 9:30 Mødet starter Kl. 12:00 Mødet slutter</p>	
<p>Emne: Kontaktudvalget rådgiver Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø i spørgsmål om kontrol- og dispensationspraksis for økologicertificerede primærbedrifter og forsyningsvirksomheder mv. med henblik på blandt andet forenkling og imødegåelse af regelovertrædelser. Udvalget rådgiver tillige om anvendelsen af eksisterende regler, regeldannelse, EU-politikken og øvrige internationale spørgsmål, autorisation samt offentliggørelsespolitik vedrørende overtrædelser på økologiområdet.</p>	

Dagsorden	Referat og evt. bilag
1. Godkendelse af dagsorden	Godkendt med få tilføjelser
2. Godkendelse af referat fra sidste møde	Godkendt
3. Intro af Aksel	Aksel Koch tager over for Marianne Bisgaard. Aksel er tilknyttet Styrelsens afdeling i Randers. Aksel er agronom, har været i Styrelsen siden 2008 og har kørt økologi siden 2009. Fra 2018 har Aksel udelukkende kørt økologi. Aksel kører alle typer af kontroller, mælkekvæg og større besætninger med grise undtaget. Aksel har været tovholder siden efteråret, og er nu også medlem af Kontaktudvalget.
4. Opfølgning fra sidste møde	<p>Svar vedr. slagtekyllingers adgang til udearealer Det fremsendte udkast fra L&F er tænkt som et forslag til vejledningstekst, hvor 30-35 dage er udgangspunktet for, hvornår slagtekyllingerne skal have adgang til udearealer. L&F og ØL oplyser, at avlsselskaber og dyrlæger vil bakke op om dette som en vejledningstekst. SGAV påpeger, at der skal være permanent adgang så snart forholdene tillader det. Slagtekyllinger skal have adgang til udearealer når deres fysiologiske og fysiske kondition tillader udendørsadgang. SGAV vil se på, om vejledningen skal uddybes i forhold til, hvad der lægges vægt på i den konkrete vurdering. Eventuelt kan vi også se ind i hvad der i praksis er realistisk mht. alder ved adgang til udearealer, men det vil udelukkende kunne være vejledende. [Der arbejdes fortsat på opdatering af vejledningstekst herom].</p> <p>Mangantildeling – ændrede værdier Den maksimale tildeling er ændret fra 1,6 kg/ha til 3 kg/ha. Der er kun brug for en enkelt erklæring om tildeling. Der er tale om en samlet mængde og mulighed for at fordele det over flere gange. SGAV arbejder på at få det implementeret i vejledningen via retteblad og faglig nyhed. [Faglig nyhed blev udsendt den 14. april 2026 og <i>tildelingsmængde af mangan fremgår af retteblad af 5. maj 2026</i>].</p> <p>Er der spørgsmål til varslingsbrevet? Ingen kommentarer.</p>
5. Meddelelser fra SGAV	<p>Nye i Team Økologi William (husdyrsagsbehandler) og Carina (administrativ sagsbehandler) – begge er rekrutteret internt. Marie-Louise skal konstitueres som teamleder i Kontaktcenteret fra medio maj og 6 mdr. frem. [<i>Efter mødet er der truffet beslutning om, at Marie-Louise bliver i team Økologi.</i>]</p> <p>Status på sagsbehandlingen inkl. OXS Meget er ændret i OXS efter relancering. ICOEL tilbyder at hjælpe med en FAQ til hjemmesiden, hvis SGAV ønsker det.</p> <p>”Indskærpelser i døren” Kontrollørerne er gået i gang efter det årlige instrukskursus og det ser lovende ud. Birgit efterspørger en udmelding vedr. afgørelser i døren,</p>

	<p>f.eks. nyhed eller vejledningstekst. ICOEL sender gerne kommunikation videre ud.</p> <p>SGAV forklarer, hvordan det foregår: Hvis der er tale om en overtrædelse, der vil udløse en indskærpelse, bliver økologen forklaret hvilken type overtrædelse der konkret er tale om og at det kan "klares i døren", dvs. uden en 14 dages høringsperiode, såfremt økologen er indforstået hermed. Det er en god måde at håndtere f.eks. indberetningsovertrædelser på. En anden fordel er, at økologen kun får ét brev og at kontrollen afsluttes af kontrolløren. SGAV understreger her, at det ikke er muligt at gøre det mundtligt, da det er nødvendigt at lave indskærpelsen på skrift. Indskærpelsen indeholder kontrolrapporten, som økologen <u>skal</u> have skriftligt. Hvis økologen er voldsomt uenig i indskærpelsen, eller hvis der er tvivl, vil der blive lavet en høring, så der er mulighed for et høringssvar. Aksel oplyser, at kontrollen kun sjældent oplever, at der er uenighed om overtrædelser, der er "konstateringer".</p> <p>Vejledningsarbejdet Vejledningen fra 2025 åbnes ikke i 2026, men der udarbejdes retteblad, som lægges på styrelsens hjemmeside. Økologivejledningen åbnes senere på året og i den ombæring indarbejdes rettebladene.</p> <p>Økologibekendtgørelsen SGAV regner med to ændringer. En vedr. administrativ økologikontrol (AAK), hvor der er behov for indsendelse af dokumentation, hvilket kræver hjemmel. Denne ændring skal træde i kraft pr. 1. juli [<i>Dette behov er siden udgået pga. af andet valg af løsningsmodel</i>]. Sideløbende er der en ændring vedr. sanktionsbestemmelser ift. økologernes retsstilling. Formålet er at gøre det mere gennemskueligt hvilke forhold, man kan blive straffet for. Denne ændring skal træde i kraft pr. 1. januar 2027. SGAV oplyser, at hvis der dukker andre emner op, vil erhvervet blive inddraget, ligesom erhvervet er velkommen til at byde ind. SGAV er desuden opmærksom på at det kan være svært at planlægge rundt om en valgperiode og regeringsdannelse.</p> <p>Status på indberetning 2026 Indberetningsperioden er godt i gang og SGAV oplever at økologiskemaet kører "som det skal". Der er ikke nogen tilbagemeldinger fra erhvervet.</p>
6. Status på risikofokuseret kontrol	<p>Status på AAK og risikofokuseret kontrol Orientering - se bilag</p> <p><u>Input fra erhvervet</u>: Producent skifte er stadig udfordret i indberetningen, f.eks. ved forkerte omlægningsdatoer. Det er stadig udfordrende at holde styr på, at der vælges de samme datoer mellem konsulent og økologer. SGAV sender en høring og har tæt kontakt med økologisk arealstøtte om omlægningsdatoer.</p>
7. Punkt fra ICOEL	Ingen punkter
8. Punkt fra L&F	<p>Ammoniakmålinger i fjerkræstalde L&F har modtaget tilbagemeldinger fra frustrerede fjerkræproducenter. L&F vil gerne opfordre til at gå i dialog om problemstillingen. Det er L&F's opfattelse, at SGAV har en svag</p>

	<p>hjemmel (sammenlægning af krav til kalkuner og arbejdsmiljøkrav) og det er L&F's opfattelse, at der ikke konsekvent tages gennemsnit. L&F er enige i, at målinger på over 50 ppm er en overtrædelse, hvor der skal gøres noget mere akut, men de steder, hvor der er mulighed for dialog og fleksibilitet er dette ønsket.</p> <p>L&F oplyser, at der er iværksat aktiviteter med henblik på forbedring, f.eks. installation af varmevekslere. En anden mulighed er ændrede strøleskilder, f.eks. pil. ICOEL skal lave pilotforsøg hos Månsson, som har mange forskellige stalde og ammoniakudfordringer. ICOEL låner måleudstyr der tilsvare styrelsens til formålet. ICOEL forventer at begynde at få indikation af om pileflis kan løse ammoniakudfordringen efter sommerferien.</p> <p>SGAV anerkender arbejdet der pågår. Styrelsen gennemgået instrukser og konstateret, at der mangler ensretning, hvorfor brugen af ammoniakmålere indstilles for nuværende. SGAV melder ud, når instruksen er ensrettet og SGAV venter også med at behandle sager.</p> <p>Der er enighed om, at der ikke måles på punktkilder, men gennemsnit. Der måles aldrig over gødningskummen. Ammoniak synker ned, derfor måles i hoftehøjde. Udfordringerne med ammoniak er ikke i de nye stalde. De største udfordringer er i vinterperioden pga. fugleinfluenza. Når det er fugtigt ude, er det også fugtigt inde, og dermed stiger ammoniakkoncentrationen. Budskabet er, at problemerne ofte er størst i midten af stalden og ikke ved udgangshullerne. Sørg for god ventilation og tør og porøs strøelse. God ventilation i væggen reducerer problemet. Mekanisk ventilation er bedre end naturlig ventilation.</p> <p>SGAV går videre med at sikre, at der er ensrettede instrukser og undersøger også om FVST har en instruks.</p> <p>Orientering om naturkrav til økologiske bedrifter v. L&F</p> <p>Proces om naturkrav er sat i gang igen af L&F. Arbejdet med naturkrav startede i 2019, men blev sat i bero pga. 4 pct brakkrav. Nu forsvinder brakkravet, og det løftede heller ikke udfordringen ift. ønsket om mere natur på de økologiske bedrifter. L&F har været rundt i landet og har fået positiv feedback. L&F har en håndfuld møder mere og hvis der fortsat er opbakning til kravet, så vil L&F gerne sende det til SGAV og tage det med på Økologiforum.</p> <p>ØL har også arbejdet med agerlandets natur og biodiversitet siden 2012 og er enig i, at GLM8-kravet endte med ikke at være særligt hensigtsmæssigt. Nu bliver det fjernet, og vi står foran en naturgenopretningsforordning. ØL er ikke længere indstillet på at skulle lave nye krav til økologerne, da fokus skal være på at få flere økologer til at lægge om – ikke flere regler. ØL ønsker at få det indført som et krav der gælder alle for at håndtere modstand mod at lægge om til økologi. ØL vil hellere motivere alle landmænd. Hvis der ikke er held med det, så går man tilbage og ser på mulig implementering via økologireglerne. ØL ser også på mulighed for stigende landbrugsstøtte med jo bedre grundlag der er for biodiversitet på ejendommen målt med et marknaturindeks. ØL ser både på omdriftsarealer Omkredsareal- forholdet, samt aktiviteter på omdriftsarealerne, de permanente græsmarker og forekomsten af landskabselementer. Ift. permanente græsmarker mener ØL, at de stadig er vigtige. I tillæg til omkredsareal-forholdet er HNV-scoren en god indikator. ØL har kaldt dette mark-naturindeks. Marknaturindekset er det samme som L&F taler om</p>
--	---

	blot har ØL lidt flere detaljer med, men arbejder for at det bliver udmøntet i generelle krav og ikke kun for økologer.
9. Meddelelser fra erhvervet	<p>Vedr. gødskning i væksthuse L&F og ØL er interesserede i at vide, hvordan det går med en afklaring af problematikken om nitratdirektivet om bekendtgørelsens krav til kvælstofanvendelse i økologiske væksthuse? SGAV anerkender kompleksiteten og arbejder fortsat med sagen. ”Bekendtgørelse om virksomheders anvendelse af gødning og dyrkningsrelaterede tiltag” bliver udarbejdet af enheden Kvælstof & Klima i SGAV. SGAV opfordrer til at erhvervet bidrager med eksempler, hvor høst af grøntmasse til kompost ødelægger muligheden for at opfylde harmoniarealet. SGAV er opmærksom på, at det er en udfordring, da det giver problemer i forhold til gødningsregnskabet. SGAV er i proces, men har brug for flere eksempler.</p> <p>Vedr. manglende kvælstofnormer Derudover blev det bragt på banen, at der mangler kvælstofnormer til hønsegårdsafgrødekoderne (helst alle fjerkræ). Udnyttelse af græsmarker med fjerkræ betyder, at afgrøden ikke får en kvælstofnorm.</p>
10. Virtuel hegning	<p>Virtuel hegning FVST har tilladt det til kvæg, og det er meldt ud af styrelsen. Erhvervet oplyser, at der er økologer, som vil sætte pris på, hvis det også omfattede andre dyr, f.eks. geder. Erhvervet påpeger, at det vil være hjælpsomt for disse økologer, hvis SGAV kan hjælpe med at skubbe på. SGAV forklarer, at det er svært for SGAV at skubbe på og anbefaler at erhvervet taget fat i FVST først. Umiddelbart vurderer erhvervet, at det er svært at få geder ind i den kvægrapport, der er lavet. SGAV tilbyder at spørge FVST, hvorfor der kun er tale om kvæg, når virtuel hegning også inkluderer får og geder i f.eks. Norge.</p>
11. Eventuelt	<p><u>Kontaktudvalgsmøder i 2026:</u> Det besluttet at tage et møde fysisk i Augustenborg til august. SGAV rykker rundt på virtuelle og fysiske møder, så vi holder kadencen. Virtuelt i maj og fysisk i august. <i>[Mødet i maj er siden flyttet til juni pga. sammenfald med Kontroltag på Slottet og regeringsdannelse]</i></p> <p><u>Opsamling på muligheden for KU-møder med bedriftsbesøg:</u> Der er ikke opbakning til at bruge et ordinært møde på et bedriftsbesøg.</p>